

HASS

Helyi Aktivista „Suhancok” Sikerei

projekt

a Közös Értékeink Program támogatásával

2025

A projekt az Európai Unió "Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek" (CERV) programjának támogatásával valósul meg. Az Európai Bizottság támogatása nem jelenti a projektben megvalósított tevékenységek tartalmának jóváhagyását, amely kizárólag az azt megvalósítók álláspontját tükrözi, valamint a Bizottság nem tehető felelőssé ezen információk bármilyen felhasználásáért.

Tartalom

Bevezető	3
A HASS-projekt ütemezése	4
A programban résztvevő partnerek és közösségek.....	5
A facilitátorok felkészülése	6
Tapasztalatok a facilitáló workshopról	8
Helyi fiatalok bevonása és programok indítása	9
A mentorálás tapasztalatai és tanulságok	9
A csapatok bemutatása	11
Akciók és Aktív Közösséggé válás.....	14
Szélesebb nyilvánosságot elérő események, akciók.....	15
„A változás velünk kezdődik” pályázat	18
Záró gondolatok – Közösségek, amelyek mozgásba jöttek.....	25
Zárszó	29
Melléklet - A négy-kérdés technika.....	30

Bevezető

A „Közös Értékeink” nem csupán egy program vagy pályázat címe – sokkal inkább egy gondolat, amely arra hív, hogy mindannyian gondolkodjunk el azon, mi az, ami összeköt bennünket, mi az, ami mentén együtt tudunk élni, együtt tudunk dönteni és együtt vállalhatunk felelősséget a közösségünkért. Ezek az értékek nem elvont fogalmak: konkrét jogokon, alapelveken és mindennapi gyakorlatokon keresztül válnak láthatóvá és tapasztalhatóvá. Az Európai Unió Alapjogi Chartája pontosan ezt a célt szolgálja: összegyűjti és rendszerezi azokat az alapvető jogokat és értékeket, amelyek mentén egy demokratikus, befogadó és szolidáris társadalomban élhetünk.

Mégis, mindannyian tudjuk, hogy az értékek papíron és a valóságban gyakran két különböző világot jelentenek. Magyarországon a közösségépítés, az ifjúság aktivizálása és a demokratikus részvétel kultúrája sok esetben szerény lábakon áll. Az iskolai DÖK-ök nagy része névleges, a diákok sokszor csak követik az utasításokat, a valódi önszerveződés, kezdeményezés és részvétel ritka. Az iskolán kívüli civil életben a helyzet még kihívásokkal telibb: a fiatalok lehetőségei és tapasztalatai a társadalmi részvételben szűkösek, a közösségi aktivitás ritkán válik mindennapi gyakorlattá.

Ebben a környezetben indult el a HASS projekt, amelynek középpontjában az állt, hogy a fiatalok legyenek a saját közösségeik aktivizálásának motorjai, a pedagógusok pedig facilitátorként segítsék őket abban, hogy a tanult értékeket, készségeket és jogokat valódi, megélt tapasztalattá alakítsák. A projekt célja nem csupán egy-egy program lebonyolítása volt, hanem hosszú távú hatás létrehozása: olyan készségek, módszerek és szemlélet kialakítása, amelyek a fiatalok életében és a közösségeikben is érvényesülnek, a demokratikus részvételt és az együttműködést erősítik, és elősegítik, hogy minden résztvevő aktívan tudjon tenni saját közösségéért.

A projekt során képzett facilitátorok vidéki középiskolákban tevékenykedtek, ahol a fiatalokból szervezett, önálló közösségeket indítottak el. A facilitátorok munkája során alkalmazott módszertan ötvözi a formális és nonformális oktatási elemeket, a csoportdinamikai készségeket, a projekttervezési gyakorlatokat, és a demokratikus közösség-szervezés alapelveit. A projekt során minden tevékenység a gyakorlati tapasztalatok gyűjtésére, az indikátorlisták mérésére és az eredmények nyomon követésére épült, hogy a tanult készségek és értékek ténylegesen, mérhető módon jelenjenek meg a közösségek életében.

A kiadványban bemutatott tevékenységek, módszerek és tapasztalatok azt a célt szolgálják, hogy inspirációt nyújtsanak mindazoknak, akik érdeklődnek a fiatalok társadalmi részvételének előmozdítása, a közösségépítés és az alapjogok mindennapi érvényesítése iránt. Megmutatjuk, hogyan válhatnak az alapvető emberi jogok és európai értékek nem csupán jogi hivatkozásokká, hanem gyakorlati tapasztalattá: a

véleménynyilvánítás, a demokratikus döntéshozatal, az együttműködés és a társadalmi felelősségvállalás részévé.

Ez a kiadvány nem csak a projekt részletes bemutatása, hanem útravaló, példa és motiváció is: hogy lássuk, miként lehet a közös értékeket a fiatalok bevonásával és a pedagógusok facilitálásával élővé, láthatóvá és gyakorlatiasan alkalmazhatóvá tenni. A cél, hogy minden olvasó érezze: a közös értékek mindannyiunkhoz szólnak, és mindannyiunk felelőssége, hogy a mindennapokban is érvényesüljenek.

A HASS-projekt ütemezése

A HASS-projekt megvalósítása gondosan felépített, több lépcsőből álló folyamatként zajlott, hogy a célcsoport igényeit és a kívánt hatásokat a lehető leghatékonyabban lehessen elérni. A projekt időtartama 12 hónap volt, és a következő főbb szakaszokra tagolódt:

1. Előkészítés és tervezés

Ebben a szakaszban került sor a pedagógusok és helyi facilitátorok toborzására, valamint a projekt részletes ütemtervének és tematikájának kidolgozására. A hangsúly az igényfelmérésen volt: a helyi iskolák és közösségek aktuális lehetőségeit és kihívásait térképeztük fel, hogy a projekt tevékenységei valóban a helyi adottságokhoz igazodjanak.

2. Facilitátorok képzése

A kiválasztott pedagógusok és önkéntes facilitátorok képzésen vettek részt, amely során elsajátították a fiatalok aktivizálásához szükséges módszereket, a kooperatív és projektalapú munkaszervezés technikáit, valamint a mentorálás és visszajelzés alapelveit. Ez a fázis biztosította, hogy a későbbi diákprogramok szakmailag megalapozottak legyenek.

3. Helyi fiatalok bevonása és programok indítása

A facilitátorok támogatták a helyi fiatalok számára szervezett csoportfoglalkozásokat, workshopokat és aktivitásokat. Ebben az időszakban a diákok kipróbálhatták az önszerveződő munkát, közösségi projekteket dolgoztak ki, és tapasztalatot szereztek a vezetés, együttműködés és felelősségvállalás terén.

4. Akciók és visszajelzések

A projekt ezen szakaszában a fiatalok által kidolgozott akciók zajlottak a helyi közösség bevonásával. A facilitátorok és a résztvevők értékelték a folyamatot, és az eredmények alapján finomhangolták a módszereket. A fiatalok csoportjai aktivitásuk nyomán elnyerhették az Aktív Közösség címet.

5. Pályázat

Ebben a szakaszban az Aktív Közösségek megpályázhatták az Év Aktív Közösségi Projektje címet.

6. Zárás és tapasztalatok összegzése

Az utolsó szakaszban a projekt összes eredménye dokumentálásra került, a jó gyakorlatokat rendszerezték, és előkészítették a fenntarthatóságot biztosító lépéseket. A díjátadón a pályázaton részt vett közösségeket megünnepeltük.

A programban résztvevő partnerek és közösségek

A program szakmai háttérét az Alapítványi és Magániskolák és –óvodák Egyesülete (AME), valamint az Alternatív Közgazdasági Gimnázium (AKG) és a Kürt Alternatív Gimnázium (KAG) szakemberei adták.

A résztvevő közösségek szervezésénél szempont volt a sokszínűség: arra törekedtünk, hogy mind fenntartói, mind elhelyezkedési, mind képzési forma tekintetében heterogén csoportot szólítsunk meg. Ennek nyomán a programban résztvevő közösségek:

Háttérintézmény	A program során megalakult csapat neve
Apátkúti Általános Iskola (Visegrád)	Apátkúti Öregdiák kör
Bethlen Gábor Általános Iskola és Gimnázium Kincskereső Tagiskola (Budapest, XI. kerület)	#HASstag
Burattino Általános- és Középiskola, Gyermekotthon (Budapest, XXI. kerület)	Bura
Csörögi Tanoda	Gipsy Kings
Dezső Lajos Alapfokú Művészeti Iskola (Dömsöd)	DL Ifi

Háttérintézmény	A program során megalakult csapat neve
Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakgimnázium (Budapest, XV. kerület)	... AND TODAY
Edelényi Nyitott Ajtó Baptista Oktatási Központ	Ifjincok
Kecskeméti Széchenyivárosi Arany János Általános Iskola Móra Ferenc Általános Iskolája	FALKA - Fiatal, aktív, lokálpatrióta, alkotók csapata
Palánta Általános Iskola (Pilisvörösvár)	NextGen
Szolnoki Szakképzési Centrum, később: TESZ-VESZ Ifjúsági és Gyermekalapítvány	Tesz-Vesz

A facilitátorok felkészülése

A HASS facilitatori tréningjén a majdani csapatokat delegáló háttérintézmények tíz pedagógusa vett részt. A tréning célja az volt, hogy a résztvevők elsajátítsák az ifjúsági munka, a közösségszervezés és a közösségi aktivizálás alapvető módszertanát, és képesek legyenek a megszerzett ismereteket saját intézményeikben és helyi közösségeikben alkalmazni.

A tréning keretében a résztvevők megismerkedtek a demokratikus csoportszervezés mintáival, a projekt módszer alapjaival, valamint különböző módszerek gyakorlati kipróbálásán keresztül fejlesztették kompetenciáikat. A program nemcsak a szakmai tudás bővítésére szolgált, hanem egyben lehetőséget biztosított a problémák feltárására és a közösségi aktivizálás aktuális kihívásainak megvitatására is. A tréning 10 intenzív órában zajlott, az AME az AKG és a KAG szakembereinek vezetésével, hangsúlyt fektetve a résztvevők érzékenyítésére, a biztonságos légkör kialakítására és az interaktív, szituációs játékokon alapuló beszélgetésekre.

A tréning elsődleges célja a pedagógusok képzése volt az ifjúsági munka, a közösségszervezés és a közösségi aktivizálás módszertanában. Ezen túlmenően a program lehetőséget biztosított a projektlépések gyakorlati megbeszélésére, a szakmai tapasztalatok és jó gyakorlatok megosztására, valamint a digitális technikák és innovatív módszerek alkalmazásának elsajátítására a közösségi munka során. A résztvevők olyan kompetenciákat fejlesztettek, amelyek segítségével képesek lesznek a fiatalok mozgósítására, workshopok szervezésére, valamint saját diákjaik állampolgári és civil készségeinek fejlesztésére.

A tréning tematikája három fő egységre épült. Az első rész a bevezető és az alapok köré szerveződött, ahol a résztvevők megismerkedtek egymással, közös szabályokat alkottak, és áttekintették a tréning céljait és tartalmi csomópontjait. Ezt követte a módszertani és önértékelő blokk, amelyben a négy-kérdés technika segítségével a résztvevők reflektáltak saját tapasztalataikra és a tanult módszerekre. A tréning harmadik egységében gyakorlati workshopok és projekttervezési gyakorlatok zajlottak, ahol a résztvevők csoportokban dolgozták ki a közösségi projektek lépéseit, kipróbálták a workshop-felépítést, digitális eszközöket alkalmaztak, és készségszinten gyakorolták a facilitálást.

A tréning során kiemelt hangsúlyt kapott a négy-kérdés technika, amely az önreflexiót és a tanultak tudatosítását segíti. A résztvevők válaszoltak arra, hogy milyen szinten álltak közel hozzájuk a feladatok, milyen új módszereket sajátítottak el, mely kompetenciáik fejlődtek, és hogyan tudják a jövőben hasznosítani az eredményeket. A technika alkalmazása lehetővé tette, hogy a pedagógusok saját tapasztalataikból építkezve tudatosan fejlesszék képességeiket és tervezzék meg a helyi közösségek mozgósítását.

A tréning a gyakorlati tapasztalatok és a jó gyakorlatok megismerésére is nagy hangsúlyt fektetett. Meghívott előadók bemutatták, hogyan szerveződtek sikeres helyi közösségek, milyen kihívásokkal szembesültek, és miként oldották meg a konfliktusokat. A példák között szerepelt a Csobánka Dolomitbánya tiltakozó szervezete, a Grund diákszervezet, valamint egy diákvállalkozás létrehozása. A résztvevők ezekből az esetekből saját tanulságokat vontak le, és megtanulták, hogyan lehet a helyi közösségeket hatékonyan bevonni a döntéshozatalba és a projektmegvalósításba.

A facilitátori tréning zárásaként a résztvevők workshop-gyakorlatokon keresztül alkalmazták a tanult módszereket, tervezték és szervezték a közösségi projekteket, valamint gyakorolták a négy-kérdés technika tanítását a fiataloknak. A tréning végére a pedagógusok olyan kompetenciákat szereztek, amelyek lehetővé tették, hogy saját helyi közösségeikben sikeresen facilitáljanak, aktivizálják a fiatalokat, és hatékony, demokratikus projekteket valósítsanak meg.

A HASS facilitátori tréning nemcsak a szakmai ismeretek bővítésére szolgált, hanem a pedagógusok önreflexiójának és kompetenciáinak fejlesztésére is. A tréning eredményeképpen a résztvevők felkészültek arra, hogy helyi közösségeket szervezzenek, fiatalokat mozgósítsanak, és hosszú távon fenntartható, közösségi projekteket valósítsanak meg. A megszerzett tapasztalatok és eszközök hozzájárulnak ahhoz, hogy a facilitátorok aktívan részt vegyenek a társadalmi felelősségvállalás erősítésében és a demokratikus közösségek építésében.

(A négy kérdést technikát az 1. mellékletben bemutatjuk.)

Tapasztalatok a facilitáló workshopról

A facilitáló workshop célja az volt, hogy a résztvevők ne csupán új módszereket sajátítsanak el, hanem valódi élményeken keresztül tapasztalják meg a közös gondolkodás és a csoportmunka erejét. A visszajelzések alapján a résztvevők többsége úgy érezte, hogy a feladatok közel álltak hozzájuk, és a mindennapi pedagógiai tevékenységeikhez kapcsolódó fontos felismeréseket tettek.

Sokan kiemelték, hogy a workshop lehetőséget adott arra, hogy megtapasztalják: a vélemények és a különböző nézőpontok meghallgatása szélesíti a rálátást, és segíti a közös megoldások megtalálását. A villáminterjúk és a „szóforgó” technikák különösen hasznosnak bizonyultak, mert lehetőséget adtak minden résztvevőnek a megszólalásra, és hozzájárultak ahhoz, hogy a csoportban mindenki kompetensnek érezze magát.

A résztvevők hangsúlyozták, hogy a feladatok nem kész megoldásokat kínáltak, hanem gondolkodásra ösztönöztek. Ezáltal megtanulták, hogy nem szükséges mindent irányítani, elég jól tartani a keretet, és bízni a csoport erejében. A facilitátori szemlélet megerősödött, és sokan jelezték, hogy tudatosabban figyelnek a saját működésükre, valamint bátrabban adnak teret a diákoknak a döntésekben.

Az önreflexiós technikák és a demokratikus döntéshozatal gyakorlati eszközei új perspektívát nyújtottak a résztvevők számára. Többen kiemelték, hogy a hibázás lehetősége felszabadító élmény volt, amelyből értékes tanulságokat meríthettek, így a jövőben céltudatosabban és árnyaltabban tudnak visszajelzést adni.

A workshop során szerzett tapasztalatok a gyakorlatban is hasznosíthatók: a résztvevők terveik szerint osztálytermi helyzetekben, diákprojektek indításakor, mentorálásban, ifjúsági csoportok kísérésénél és pályázati munkák előkészítésénél alkalmazzák a tanult módszereket. Különösen értékesnek bizonyultak a gyors reflektív körök és az improvizációs technikák, amelyek váratlan helyzetekben is segítik a hatékony reagálást.

A résztvevők visszajelzései alapján elmondható, hogy a facilitáló workshop nemcsak új módszertani eszközöket adott, hanem megerősítette a résztvevők kompetenciáit, növelte tudatosságukat, és bátorította őket a demokratikus, együttműködésen alapuló pedagógiai gyakorlat alkalmazására. A résztvevők tapasztalatai azt mutatják, hogy a közös tanulás és a reflexió során szerzett élmények hosszú távon is formálják a pedagógusok és facilitátorok szemléletét, és a mindennapi munkájukban hasznosítható tudást adnak.

Helyi fiatalok bevonása és programok indítása

A facilitátorok kiképzése után a feladatuk volt, hogy a saját intézményükben megszervezzék a fiatalok közösségét. Ehhez a szakértőktől folyamatos mentorálást kaptak.

A mentorálás tapasztalatai és tanulságok

A fiatalok közösségeinek megszervezése és működtetése összetett feladat, amely a facilitátorok részéről nemcsak szervezési, hanem vezetői, konfliktuskezelési és kommunikációs készségeket is igényel. A facilitátorok kiképzése után az ő feladatuk volt, hogy a saját intézményükben elindítsák és fenntartsák a fiatalok közösségét. Ehhez a szakértői mentorálás folyamatos támogatást nyújtott, amely kulcsfontosságú volt a folyamat sikerességében.

A mentorálás formái és jellege

A facilitátorok visszajelzései szerint a mentorálás többféle formában valósult meg:

- Személyes konzultációk – lehetőséget adtak a konkrét problémák, kérdések megbeszélésére.
- Online egyeztetések és rövid, célzott beszélgetések – rugalmas keretet biztosítottak a mentor jelenlétének fenntartására a folyamat során.
- Rendszeres visszajelzés és reflektáló alkalmak – strukturált keretet adtak a szervezési tapasztalatok feldolgozására, az elért eredmények és a tanultak áttekintésére.
- Kérdésalapú megközelítés – a mentor nem kész megoldásokat adott, hanem kérdéseken keresztül segítette a facilitátorokat a döntések meghozatalában, ezáltal önállóbbá és magabiztosabbá tette őket.

A facilitátorok kiemelték, hogy a mentorálás támogató és elérhető volt végig, és különösen hasznosnak bizonyultak azok a helyzetek, amikor a folyamat bizonytalan vagy nehéz pontokra futott.

Konkrét mentorálási helyzetek

A mentorálás hatékonyságát jól illusztrálják a facilitátorok konkrét tapasztalatai:

- Induláskori létszámprobléma – amikor egy csapatnál kevesebb fiatal jelentkezett, a mentor segítségével közösen átgondolták a megszólítás módját, így a csapat saját kezdeményezésével stabil létszámot ért el.

- Szerepzavar a csapatban – egy túlterhelt facilitátort a mentor kérdésekkel irányította a szerepek újraosztására, amely eredményeképp a felelősség megoszlott, és mindenki aktívabbá vált.
- Konfliktuskezelés – személyes feszültség esetén a mentor strukturált beszélgetést vezetett, így a csapat megtanulta, hogy a különböző vélemények kezelhetők és építő módon felhasználhatók.
- Projektötlet elakadása – a döntésképtelen csapatot a mentor vizuális és kérdésalapú eszközökkel vezette a konszenzus megtalálásához, erősítve az önállóságukat.
- Motivációvesztés kezelése – a mentor visszatekintést kezdeményezett az elért eredményekre, ami új energiát adott a csapatnak és fokozta a célokhoz való kötődést.
- Túlterhelődés kezelése – a felnőtt segítőt a mentor abban támogatta, hogy a feladatok egy részét a fiatalokra bízta, növelve a felelősségvállalást és csökkentve a túlterheltséget.
- Döntési bizonytalanság – a facilitátort a mentor abban segítette, hogy tudatosan különítse el a tanulási folyamatot a valódi elakadásoktól, és ennek megfelelően avatkozzanak be.
- Új csapattag integrálása – a mentor javaslataival a csapat tudatosan biztosított teret az új tag bemutatkozására, gyorsítva a beilleszkedést.
- Felelősségvállalás kialakítása – a mentor a feladatok realitásának és prioritizálásának közös áttekintésével segítette, hogy a csapat reális vállalásokat tegyen.
- Reflexió és tapasztalat-tudatosítás – a projekt végén a mentor strukturált kérdésekkel támogatta a csapatot, hogy megfogalmazzák a tanultakat, ezzel zárva le a folyamatot és erősítve a tudás átültetését a jövőbeli projektekbe.

A mentorálás hatása

A facilitátorok visszajelzései alapján a mentorálás a következő területeken bizonyult kiemelkedően hasznosnak:

- Önállóság és magabiztosság növelése – a kérdésalapú mentorálás segítette a facilitátorokat abban, hogy saját döntéseiket hozzák meg.
- Csapatdinamika és szerepek tisztázása – a mentor támogatása hozzájárult a felelősségmegosztás és az aktív részvétel kialakulásához.
- Konfliktuskezelés és kommunikáció – a strukturált beszélgetések révén a csapat megtanulta a véleménykülönbségek kezelését.
- Motiváció és elköteleződés fenntartása – a mentor segítségével a csapat visszatekintett az eredményekre, új energiát merítve a célokhoz való kapcsolódáshoz.
- Strukturált gondolkodás és tervezési készség – a mentor irányt mutatott a feladatok prioritizálásában, a döntési folyamatokban és a projektvezetésben.

Tanulságok a jövőre

A facilitátorok egyöntetűen kiemelték, hogy a mentorálás során szerzett tapasztalatok a jövőbeli munkájukban is hasznosíthatók:

- Tudatosabban építik be a mentorálási elemeket saját vezetői és szervezési gyakorlatukba.
- Jobban bíznak a csapatban és a közös döntésekben.
- Képesek kezelni a konfliktusokat és a motiváció-ingadozásokat, miközben a saját szerepüket is tudatosan alakítják.
- A tapasztalatokat más pedagógiai és ifjúsági projektekbe is átültetik, ezzel erősítve a fenntartható közösségépítést.

11

A mentorálás nemcsak a facilitátorokat, hanem a fiatalokból álló csapatokat is támogatta abban, hogy önálló, motivált és jól működő közösségekké váljanak. A folyamat során szerzett tudás és készségek hosszú távon is hozzájárulnak az ifjúsági közösségek fejlesztéséhez és a fenntartható csoportműködéshez.

A csapatok bemutatása

Apátkútis Öregdiák Kör – Híd a generációk között

Az Apátkútis Öregdiák Kör a visegrádi Apátkúti Erdei Iskola egykori diákjait hozza össze, hogy a múlt élményeit a jelenbe és a jövőbe vigyék. A céljuk nem csupán az emlékek felidézése, hanem aktív közösségi részvétel: visszatérnek az iskolába, programokat szerveznek, és továbbadják az iskola értékrendjét, közösségi szellemiségét az új generációknak.

A programok középpontjában a természetjárás, a közösségi akciók, és a generációk találkozása áll. A fiatalok és az idősebb diákok közös tevékenységei nemcsak szórakoztatóak, hanem tanulságosak is: megmutatják, hogyan lehet együttműködni, figyelni egymásra, és közösen értéket teremteni. Az Öregdiák Kör példát ad arra, hogy a közösségi gondolkodás és az összetartás nem évszámokhoz kötött. Ez hosszú távon is működő és inspiráló erő lehet.

#HASStag - - Közösség tanulás közben

A Kincskereső Tagiskola tavaly indította első hetedik és nyolcadik évfolyamát, így a diákok most először tapasztalják meg, milyen az iskola legidősebbjeinek lenni, és ezt a szerepet felelősen vállalva keresik, hogyan tehetnek minél többet saját közösségükért.

A #HASStag számára a projekt igazi tanulási folyamat volt: közös szabályalkotás, döntéshozatal, viták és együttműködés során lépésről lépésre tanulták meg, hogyan lehet figyelni egymásra, hogyan alakulhat ki egy valódi közösség, és hogyan vállalhatnak felelősséget egymásért.

Bura – Közösén, figyelve, jelenléttel

A Bura csapat a HASS projekt keretében egy olyan közösséget hozott létre, ahol a figyelem, a meghallgatás és a közös jelenlét állt a középpontban. A fiatalok számára a részvétel nem csupán lehetőség volt, hanem élmény: megtapasztalhatták, milyen érzés egy csoport aktív tagjaként együtt dolgozni, döntéseket hozni, és egymásra figyelve előrelépni.

A projekt során a csapat tagjai folyamatosan tanulták, hogyan lehet valódi közösséget építeni, ahol mindenki hozzájárulhat a közös célokhoz, és ahol a közös élmények, beszélgetések és közös tevékenységek erősítik az összetartozás érzését. A Bura példát mutatott arra, hogy a közös figyelem és a tudatos jelenlét hogyan alakíthatja át egy csapat működését, és hogyan válhat minden résztvevő felelősségteljes, aktív tagjává saját közösségének.

Gipsy Kings - Segíteni ott, ahol szükség van rá

A Csörögi Tanoda fiataljaiból álló Gipsy Kings csapat egy nagyon konkrét célt tűzött ki maga elé: egy rászoruló társuk támogatását. A fiatalok összefogtak, hogy a közösség erejével tegyenek valami jót, és ehhez kreatív, élményszerű megoldásokat találtak.

Sütivásárt szerveztek, részt vettek a falunapon, fellépéseket tartottak, és minden akciót közösen és gondosan terveztek meg. Ezek a tevékenységek nemcsak a pénzgyűjtést szolgálták, hanem lehetőséget adtak a fiataloknak arra, hogy megtapasztalják a felelősségvállalást, az empátiát és az összetartás erejét. A Gipsy Kings példát mutatott arra, hogy egy kis közösség hogyan képes nagy hatást elérni, miközben minden résztvevő számára értékes élményt és fejlődési lehetőséget biztosít.

DL Ifi – Tanulás a közösségért

A DL Ifi csapata abban hisz, hogy a tanulás nem csak a tudásról szól, hanem az egész személyiség fejlődéséről: önismeretről, együttműködésről és társadalmi érzékenységről. A fiatalok aktívan alakítják saját közösségüket, kezdeményeznek, alkotnak és felelősséget vállalnak egymásért.

A DL Ifi tagjai a mindennapi életben és a közösségi programokban egyaránt arra törekednek, hogy a tudás és a kreativitás a környezetük javára váljon, és hogy mindenki megtapasztalhassa, milyen értékes szerepe lehet a közösségben.

... AND TODAY – Zene, tánc, jelenlét

Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakgimnázium fiataljai a zene és a tánc erejével igyekeznek hatást gyakorolni a környezetükre. Improvizációval, figyelemmel és egymásra reagálással dolgoznak azon, hogy valódi kapcsolódás szülessen emberek között.

Az And Today nemcsak fellépésekkel, hanem közösségi élmények létrehozásával is inspirál: parkokban, iskolákban és fesztiválokon mutatják meg, hogy a művészet valódi közösségi cselekvés lehet.

Ifjincok – Természet, mozgás, felelősség

Az Ifjincok csapata a HASS projekt keretében a környezettudatosság és a felelősségvállalás élményszerű bemutatására törekedett. A fiatalok programjaiban a kenuzás, természetjárás, szemétszedés és közös tervezés egyaránt helyet kapott, így nemcsak a természet szépségeit ismerhették meg, hanem annak védelmére is érzékenyültek.

A csapat tagjai számára a természetben eltöltött idő nem csupán szabadidős tevékenység volt: ez az élménypedagógia lehetőséget adott arra, hogy megtapasztalják az együttműködés erejét, a közös döntéshozatal folyamatát, és azt, hogy a közös felelősségvállalás miként formálja a közösséget.

Az Ifjincok közösségének ereje az együtt haladásban rejlik – szó szerint, amikor közösen járják a túraútvonalakat vagy eveznek a vízen, és átvitt értelemben is, amikor a közös célok eléréseért dolgoznak. A csapat példát mutat arra, hogy a fiatalok aktív részvétele, a közös élmények és a természet szeretete hogyan erősítheti az összetartozást, a felelősségtudatot és a közösségi szellemet.

FALKA – Fiatal, aktív, lokálpatrióta, alkotók csapata: együtt erősebbek

A FALKA neve már önmagában üzenet: ez a csapat az összetartásról, az egymásra figyelésről és az együtt haladásról szól. A HASS-projekt során a fiatalok nemcsak szóban beszéltek ezekről az értékekről, hanem élményszerűen tapasztalták meg, hogy egy csoport hogyan alakulhat igazi közösséggé.

A csapat tagjai megtanulták, hogy a közös célok elérése mindenkitől felelősségteljes részvételt igényel, és hogy a közösség ereje az együttműködésből, a támogatásból és a figyelemből fakad. A Falka projektjeiben a közös tervezés, a kreatív együttműködés és az aktív részvétel lehetőséget adott arra, hogy a fiatalok kihasználják saját képességeiket, miközben erősítik a csapat szellemét.

Ez a közösség nem csupán a HASS-projekt idejére szóló élmény volt: a Falka tagjai megtapasztalták, hogyan lehet tartósan aktív és összetartó közösséget építeni, ahol

mindenki szerepe számít, és ahol az egyéni erőfeszítések valóban a közös sikerhez vezetnek.

NextGen - Diákok, akik formálják a közösségüket

A Palánta Általános Iskola NextGen csapata régóta az iskola életének aktív alakítója. A fiatalok nemcsak részt vesznek a programokban, hanem kezdeményeznek, szerveznek és új ötleteket hoznak a mindennapokba. Számos érzékenyítő és közösségépítő projekt fűződik a nevükhöz, amelyek valódi igényekre reagálnak, legyen szó környezetvédelmi akciókról, együttműködést fejlesztő játékokról, vagy az iskola hagyományainak továbbviteléről.

A NextGen tagjai számára a közösségformálás nem csupán feladat, hanem élmény: megtanulják, hogyan lehet felelősséget vállalni egymásért, figyelni másokra, és együtt cselekedni a közös célokért. Minden projektjük lehetőséget ad arra, hogy a diákok saját maguk is aktív részesei legyenek a változásnak, és hogy a közösség ne csak egy hely, hanem élő, formálható tér legyen.

Tesz-Vesz – kipróbálás, tanulás, tapasztalat

A Tesz-Vesz Csapat a HASS projekt során élményszerűen kapcsolódott be egy közösségi folyamatba, ahol az ötletelés, a szervezés és a közös tevékenységek adták a mindennapokat. A csapat számára minden pillanat tanulási lehetőségként szolgált: megtapasztalhatták, mit jelent kezdeményezni, döntéseket hozni, és együttműködni egy közös cél érdekében.

A projekt során a fiatalok gyakorlati tapasztalatokat szereztek a közösségi működésről, arról, hogyan lehet a csoport erejét a kreativitás, a figyelem és a felelősségvállalás irányába terelni. A Tesz-Vesz nem csak részt vett a folyamatokban, hanem aktívan alakította is azokat: minden ötletükkel, apró döntésükkel hozzájárultak a közös sikerhez, miközben saját képességeiket és együttműködési készségeiket is fejlesztették.

Ez a csapat példája annak, hogy a kísérletezés, a tapasztalatszerzés és a tanulás kéz a kézben járhat a közösségépítéssel, és hogy a fiatalok valódi hatást gyakorolhatnak saját környezetükre, miközben fejlődnek és erősödnek a közösségben.

Akciók és Aktív Közösséggé válás

A megalakult ifjúsági csapatok összesen közel negyven akciót szerveztek. Ezek egy része zártkörű volt, a csapatok megalakulását, csapattá szerveződését, csapatépítését szolgálta. A csapatok munkálkodásában több mint száz fiatal vett részt aktívan.

A következő lépés az volt, amikor a csapatok kiléptek a helyi közösségük elé, és olyan eseményt szerveztek, amellyel az intézményükben vagy a környezetükben élőket akarták megszólítani.

Szélesebb nyilvánosságot elérő események, akciók

A Gipsy Kings megjelenése a Csörögi Falunapon erősítette a projekt helyi beágyazottságát és a közösséggel való kapcsolatot. A rendezvényt alapos előkészítés előzte meg, beleértve a költségvetés tervezését és a beszerzéseket is. Maga a falunap nyílt, helyi közösségi eseményként mintegy száz főt ért el személyesen, emellett a programról készült videós és fotós tartalmak a közösségi médiában is megjelentek, tovább növelve az elérést és a láthatóságot.

Szintén a Gipsy Kings szervezett nyilvános adománygyűjtő rendezvényt a budapesti Gólya Presszóban. Az eseményre a fiatalok egy komplex, több elemből álló programmal készültek: először egy énekes–zenés produkciót mutattak be, ezt követően egy társasjátékos blokk következett, amelynek során a háttérintézményükről, a Csörögi Tanodáról és annak működéséről meséltek az érdeklődőknek. A rendezvény zárásaként közös cigánytánc-tanulásra került sor. Az eseményen mintegy harminc fő vett részt, és fontos szerepet játszott abban, hogy a Tanoda ügye új közönséghez jusson el élményszerű formában.

Az ... AND TODAY csapat Hangolódás című nyilvános eseménye a Margitszigeten valósult meg, Facebook-eseményként is meghirdetve. A program során „site specific” improvizációk, egész- és kiscsoportos mozgásos kompozíciók, érintésre és súlyadásra épülő feladatok, valamint csukott szemes bizalomjátékok kaptak helyet. A programot két élőben játszó zenész és kilenc táncos közösen hozta létre. Az eseményen és a spontán módon csatlakozó és figyelő közönség létszáma a délután folyamán körülbelül huszonöt fő volt. Az esemény közvetlen, nyitott módon vonta be a járókelőket is, így különösen erős közterületi jelenléttel bírt.

Az Ifjancok helyi aktivista csoportja egy nyitott természetjárást szervezett, amely igazi közösségi élménnyé vált a résztvevők számára. A program során a csoport bejárta a közeli kastélyparkot, miközben szemétszedéssel és környezetvédelmi témájú beszélgetésekkel járult hozzá a terület tisztaságához és a résztvevők szemléletformálásához. Az esemény jól példázta az aktív állampolgári részvétel gyakorlatát.

A DL Ifi a Víz Világnapja alkalmából nyílt beszélgetést és interaktív workshopot szervezett, amelyet plakátkészítő és ismeretterjesztő kampánnyal kapcsoltak össze. A foglalkozás során olyan témákat dolgoztak fel, mint a globális felmelegedés, az erőforrások megőrzése, az energiatakarékosság, a hulladékcsökkentés, a szén-dioxid-kibocsátás mérséklése, valamint a fenntartható étel-miszer- és utazási szokások. A workshop üzenetei a kampányelemek révén szélesebb körhöz jutottak el. Egy következő workshopon a fenntarthatóság jegyében nyílt pályázatot hirdettek a

környezetvédelemmel és a klímaváltozással kapcsolatos plakátok és ismertetőanyagok készítésére. A beküldések online és személyes formában is érkezhetnek. A kampány során 24 résztvevő kapcsolódott be aktívan a tartalomkészítésbe, ami lehetőséget adott arra, hogy a fenntarthatósági üzenetek sokféle megközelítésben és formában jelenjenek meg.

A DL Ifi csapata nemcsak a környezetvédelem témáját járta körül: szeptemberben egy Önismereti workshop élményfestést és nyilvános kiállítást szerveztek. A résztvevők nagyméretű tablókra dolgoztak, amelyeket később az iskola évnyitó ünnepségén egy szabadtéri kiállítás keretében mutattak be. Az eseményen elhangzott a HASS projekt bemutatása is, így a workshop eredményei szélesebb közönséghez jutottak el. A kiállítással együtt az esemény összesen körülbelül 40 főt ért el.

A DL Ifi Sójaj-kampánya a csapatuk egyik legnagyobb hatású és legszélesebb körben megjelenő eleme volt. A kampány során fiatalok által készített sóhaj-dobozokat és plakátokat helyeztek ki oktatási intézményekben. Összesen öt iskolában sikerült megvalósítani a kampányt. A csapat tagjai személyesen vették fel a kapcsolatot az intézményvezetőkkel és pedagógusokkal, ami jelentős kommunikációs és érdekképviselési tapasztalatot jelentett számukra. A kampány elemei mintegy hatszáz főt értek el, és az intézmények részéről igény fogalmazódott meg a projekt folytatására, ami hosszú távú fenntarthatóságot vetít előre.

A NextGen csapata a pilisvörösvári Palánta Iskola teljes jelenlegi közösségét és volt diákjait szeretné megszólítani a Gyökerek és szárnyak projekttel, amelynek keretében az iskola jubileumi programját szervezik meg. A HASS keretében indult el ez a folyamat, és már az előkészítő szakaszban is túlmutat egy egyszeri ünnepi eseményen: hosszú távon fenntartható, jövőbe mutató közösségi folyamatot épít. A kezdeményezés célja, hogy a Palánta Általános Iskola 30. évfordulójának előkészítése során a diákok valódi alkotótársakká váljanak, miközben újraélednek az öregdiákokkal való kapcsolatok, és bekapcsolódnak a családok is. A program hatása fokozatosan terjed ki az iskola teljes közösségére, a tanulóira, pedagógusokra, az egykori diákokra és azok családjaira egyaránt. A közös emlékgyűjtés, az együtt gondolkodás és a közösségi szervezés nemcsak a jubileumi ünnepség megalapozását szolgálja, hanem egy olyan működő kapcsolati hálót hoz létre, amely a jövőben is aktív maradhat. A Gyökerek és szárnyak program így a HASS szellemiségéhez illeszkedve a közösségi részvétel, az identitás és a generációk közötti együttműködés fenntartható modelljét teremti meg, amely a jubileum után is tovább él.

A #HASStag közösségi kertmozi projekt keretében a Kincskereső Iskola diákjai saját kezdeményezésükből szervezték meg az őszi szabadtéri filmvetítést. A program célja az volt, hogy könnyed, mégis közösségépítő élményt nyújtson, ahol a gyerekek aktívan részt vehetnek a szervezésben és a lebonyolításban. Az eseményen közel hetven résztvevő, köztük felsős és alsós diákok, testvérek, szülők, valamint a környékbeli gyerekek és családok vettek részt. A kertmozi így nemcsak az iskola közösségét

mozgatta meg, hanem szélesebb körben is elérte a helyi családokat, erősítve a többgenerációs kapcsolódást és a közösségi élményt.

A Hass projekt legnagyobb bemutatkozása a 2025-ös Művészetek Völgye fesztiválon volt, ahol minden délután lehetőség nyílt a megjelenő csapatoknak a bemutatkozásra a Diabelli Művészeti és Oktatási Alapítvány udvarában.

Aktív közösséggé válás

A facilitátorok felkészítése során fontos szempont volt, hogy ők maguk is aktív részesei legyenek a saját képződésüknek, hiszen ugyanezt vártuk tőlük is a későbbi csapatszervezés során. Így azokat az indikátorokat is közösen alkották meg, amelyek alapján a majdani csapatok aktivitásai értékelésre kerültek. A közös munka során az alábbi indikátorok születtek:

1. A csoportban résztvevő fiatalok száma (5-7 fő – 1 pont, 8-11 fő – 2 pont, 11 fő fölött – 3 pont)
2. Megvalósított akciók száma (2 akció – 1 pont, 3-4 akció – 2 pont, 4 akció fölött – 3 pont)
3. Előállított digitális tartalmak száma (nekünk beküldött fb hír): (1-2 hír – 1 pont, 3-4 hír – 2 pont, 4 hír fölött – 3 pont)
4. Digitális felületeken (közösségi médiában, intézményi honlapon stb.) való megjelenések száma: (1-3 megjelenés – 1 pont, 4-6 megjelenés – 2 pont, 6 megjelenés fölött – 3 pont)
5. Offline és hagyományos médiában való megjelenések száma: (1-3 megjelenés – 1 pont, 4-6 megjelenés – 2 pont, 6 megjelenés fölött – 3 pont)
6. Összes elért személy száma (20-49 fő között – 1 pont, 50-99 fő között – 2 pont, 100 fő fölött – 3 pont)
7. Megvalósított akciók élmény értéke (max. 3 pont – az összes akció átlagpontjával számolva)
8. Közösségépítő hatás (max. 3 pont – az összes akció átlagpontjával számolva)
9. Attitűdformálás (max. 3 pont – az összes akció átlagpontjával számolva)
10. Diákok készségeinek fejlődése (max. 3 pont – az összes akció átlagpontjával számolva)

Az Év Aktív Közösségi Projektje pályázatra az Aktív Közösségi címet elnyert csapatok pályázhattak. Az indikátorok alapján végül nyolc csapat nyerte el az Aktív Közösség címet még a pályázati határidő lezárulta előtt, így nekik nyílt lehetőségük arra, hogy az Év Aktív Közösségi Projektje 2025 cím elnyerésére is pályázzanak. További két csapat a

pályázati beadási határidő lejárta után kapta meg az elismerést, így ők erre a pályázati körre már nem tudtak jelentkezni.

„A változás velünk kezdődik” pályázat

Az Év Aktív Közösségi Projektje pályázat egy újabb lehetőséget teremtett a közösségi kezdeményezések bemutatására és elismerésére. A 2025-ös pályázat mottója – „A változás velünk kezdődik” – tudatosan a fiatalok felelősségére és cselekvőképességére irányította a figyelmet, hangsúlyozva, hogy a közösségi változások elindítói maguk a résztvevők.

18

A pályázat célja az volt, hogy láthatóvá tegye és díjazza azokat a projekteket, amelyek valós helyi szükségletekre reagáltak, széles körű bevonással valósultak meg, és érzékelhető hatást gyakoroltak saját közösségük életére. A kiírás kifejezetten olyan kezdeményezéseket keresett, amelyek túlmutattak egyetlen eseményen, és hosszabb távon is megalapozzák az aktív közösségi jelenlétet és felelősségvállalást.

A pályázatra hat pályázati anyag érkezett. Ezek részletesen dokumentálták a megvalósult projekteket, bemutatva azok célját, folyamatát és eredményeit. Az értékelés során kiemelt szempont volt a helyi szükségletek felismerése, a bevont célcsoportok sokszínűsége és elérése, a csapaton belüli együttműködés és részvételiség, valamint a projekt hatása és fenntarthatósága. Fontos szerepet kapott továbbá a bemutatás módja, a pályázati anyagok összegző ereje és kreativitása.

A pályázati folyamat nemcsak versenyhelyzetet teremtett, hanem egyben visszajelzési és tanulási alkalmat is jelentett a részt vevő csapatok számára. A bemutatott projektek jól tükrözték azt a sokféle módot, ahogyan a fiatalok saját környezetükben képesek voltak kezdeményezni, felelősséget vállalni és közösségi szinten hatni. A pályázat emellett megalapozta a továbblépés lehetőségét is, hiszen a zsűri azokat a kezdeményezéseket értékelte különösen, amelyekre a későbbi, tematikus pályázati időszakokban is építeni lehet.

A pályázatok az alábbi indikátorok alapján kerültek értékelésre:

Helyi szükségletre való reagálás – 0–10 pont

A projekt valódi, beazonosított helyi probléma vagy igény alapján jött létre.

- 0–3 pont: A projekt nem világít rá egyértelmű helyi igényre vagy csak feltételezett szükségletre épül.
- 4–7 pont: A projekt helyi tapasztalatokon alapul, de kevés konkrétum igazolja a szükségletet.

- 8–10 pont: A szükséglet világosan beazonosított, több forrás (pl. közösségi fórum, kérdőív, adatgyűjtés) is alátámasztja.

Bevont célcsoportok száma és sokszínűsége – 0–10 pont

A projekt milyen sokféle közösségi szereplőt ért el.

- 0–3 pont: Csak egy szűk célcsoportot ért el (pl. kizárólag iskolai osztály).
- 4–7 pont: Több célcsoportot is elért, de nem volt különösen sokszínű.
- 8–10 pont: A projekt korosztályi, társadalmi, intézményi szinten is több csoportot szólított meg.

Közösségi részvétel mértéke – 0–10 pont

A célcsoport mennyire vett részt aktívan a folyamatban.

- 0–3 pont: Passzív részvétel, főként megfigyelőként voltak jelen.
- 4–7 pont: Voltak aktív elemek, de a szervezők dominálták a folyamatot.
- 8–10 pont: A célcsoport aktívan formálta a projektet a kezdetektől a megvalósításig.

Kommunikációs hatókör és láthatóság – 0–10 pont

A projekt milyen mértékben vált láthatóvá a közösség számára.

- 0–3 pont: Kommunikáció csak belső körben zajlott.
- 4–7 pont: Több csatornán zajlott kommunikáció, de kevés visszajelzés érkezett.
- 8–10 pont: Széles körű, változatos kommunikáció, több platformon, igazolt eléréssel.

Projekt hatása és eredményei – 0–10 pont

A megvalósult projekt milyen eredményeket hozott.

- 0–3 pont: Hatása nem mérhető vagy alig érzékelhető.
- 4–7 pont: Vannak eredmények, de ezek főként rövid távúak.
- 8–10 pont: Kézzelfogható, pozitív hatás a közösségre, dokumentált visszajelzésekkel.

Fenntarthatóság és utóélet – 0–10 pont

A projekt folytathatóságának esélye.

- 0–3 pont: A projekt a lezárultával megszűnik.
- 4–7 pont: Vannak ötletek a folytatásra, de konkrét terv nincs.
- 8–10 pont: A projekt beépült a közösség életébe, van folytatás vagy újrahasznosítási szándék.

Kapcsolódás a 2026-os pályázathoz – 0–5 pont

A mostani projekt hogyan illeszthető a jövő évi témához („Ott segíts, ahol szükség van rá”).

- 0–1 pont: Nincs releváns kapcsolódás.

- 2–3 pont: Van kapcsolódási pont, de nem tudatosan építkeznek rá.
- 4–5 pont: A projekt kifejezetten olyan alapokat teremt, melyek továbbvihetők a 2026-os pályázatra.

Az I. helyezett pályázat: DL Ifi – Aktív közösség, élő projektek, közös felelősség

A DL Ifi egy régóta létező, folyamatosan megújuló ifjúsági közösség, amely a Dezső Lajos Alapfokú Művészeti Iskolához kötődve, de azon messze túlmutatva működik. Tagjai több intézményből érkező fiatalok, akik nemcsak alkotni szeretnének, hanem gondolkodni is a világról, amelyben élnek – és hatni rá. A csoport jelenlegi, harmadik generációja a HASS projekt keretében formálódott aktív ifjúsági közösséggé.

A DL Ifi működésének alapja az a hit, hogy az oktatás, a tanulás és a közösségi létezés nem választható szét. Nem tantárgyakban, hanem emberekben, helyzetekben és kapcsolódásokban gondolkodunk. A fiatalok nem elszigetelt tudástartalmakat sajátítanak el, hanem komplex tapasztalatokon keresztül tanulnak önmagukról, egymásról és a társadalom működéséről. A művészet ebben nem cél, hanem eszköz: nyelv az önkifejezéshez, keret a párbeszédhez, katalizátor a közösségi cselekvéshez.

A HASS-projekt ideje alatt a csoport több, egymásra épülő közösségi akciót valósított meg. Ezek egy része már korábban is jellemző volt a csoport működésére, más részük kifejezetten a pályázati keretben született meg, de mind ugyanazt a célt szolgálta: aktív állampolgári tapasztalatok létrehozását, felelősségvállalást, együttműködést és valódi részvételt.

A fenntarthatóság témájában indított tematikus beszélgetés és workshop például nem frontális tanítás volt, hanem közös gondolkodás a klímaváltozásról, a fogyasztói szokásokról és az egyéni felelősségről. A folyamatot plakát- és ismeretterjesztő kampány követte, ahol a fiatalok saját érdeklődésük mentén, szabadon választott formában dolgozhattak fel a témát. A tanulás itt élménnyé vált: belső motivációra, kooperációra és kreatív problémamegoldásra épült.

A demokrácia workshop egy másik fontos pillére volt a projektnek. Külső egyetemisták bevonásával, generációkat összekötő tér jött létre, ahol a fiatalabb résztvevők biztonságos környezetben próbálhatták ki a véleményalkotást, az érvelést és a közös döntéshozatalt. Bár egyszeri alkalom volt, erősen megmutatta, milyen ereje van az élő párbeszédnek és a mentori jelenlétnek.

A közösség belső kohézióját erősítette az önismereti élményfestés is, amely nemcsak alkotói folyamat volt, hanem érzelmi újrakezdés. A nagyméretű közös munkák nyilvános bemutatása – egy iskolai évnyitó keretében – egyszerre adott lehetőséget az önkifejezésre és a közösség felé való nyitásra.

A HASS-projekt gerincét ugyanakkor a Sóhaj-kampány adta. A fiatalok mentális állapotát érzékelve olyan eszközt hoztak létre, amely anonim módon ad hangot a kimondhatatlan problémáknak. A Sóhaj-dobozok és a hozzájuk kapcsolódó plakátok elkészítése, majd az intézményekbe való bejuttatása komoly projektmunkát igényelt: tervezést, egyeztetést, döntéshozatalt és személyes felelősségvállalást. A kampány öt intézményben valósult meg, több száz fiatalot elérve, és azonnali reakciókat váltott ki: üzenetek kerültek a dobozokba, az intézmények pedig a folytatás iránti igényüket jelezték.

A kampányhoz kapcsolódva egy kísérleti bullying workshop is megvalósult, amely érzékeny, biztonságos térben adott lehetőséget az önismeret, az empátia és az asszertív kommunikáció fejlesztésére. Bár kisléptékű volt, fontos mintát adott a későbbi, nagyobb volumenű feldolgozásokhoz.

A DL Ifi működésében közös pont, hogy a fiatalok nem passzív résztvevők, hanem aktív alakítói a folyamatoknak. Ők tárgyalnak, szerveznek, döntéseket hoznak, képviselik az ügyet, miközben a közösség megtartó ereje végig jelen van mögöttük. A projektek során fejlődnek kommunikációs, szervezési, digitális és szociális készségeik, erősödik önismeretük, felelősségvállalásuk és aktív állampolgári attitűdjük.

A HASS-projekt nem lezárt történet, hanem egy hosszabb folyamat része. Az igény a folytatásra egyértelműen megjelent mind a fiatalok, mind az intézmények részéről. A DL Ifi pedig pontosan az a közeg, ahol ezek az igények nem elhalnak, hanem közös gondolkodássá, majd közös cselekvéssé alakulnak.

Az II. helyezett pályázat: Gipsy Kings – helyi szükségletre adott közösségi válasz

A Gipsy Kings csapat projektje egy nagyon konkrét, fájdalmas és helyben jól ismert problémára reagált: Csörögben rendszeresen fordul elő lakástűz, és a közösség nem egyszer szembesül azzal, hogy családok egyik napról a másikra maradnak szinte mindenük nélkül. A projekt közvetlen kiváltó oka az volt, hogy a tanodába járó egyik kislány családjának is leégett a háza. A csapat ekkor döntött úgy, hogy nem kívülről szemléli az eseményeket, hanem aktívan tesz azért, hogy segítsen – még hozzá közösségi erőből.

A projekt célja az volt, hogy adománygyűjtés révén anyagi támogatást nyújtsanak a családnak, elsősorban azoknak a tárgyaknak a visszavásárlásához, amelyek a tűzben megsemmisültek. A fiatalok két egymásra épülő akciót valósítottak meg, amelyek eltérő formában, de azonos céllal mozgatták meg a helyi és tágabb közösséget.

Az első akció egy sütívásár volt, amelyet tudatos tervezés előzött meg. A csapat közösen döntötte el, milyen süteményeket készítenek, ki milyen felelősséget vállal, és milyen költségekkel kell számolni. A pénzügyi tervezés során kiszámolták az alapanyagköltségeket, és meghatározták azt a minimum árat, amely már valódi bevételt jelent. A sütést a lányok vállalták, a fiúk az árusításban kaptak szerepet, így mindenki aktívan hozzájárult a folyamathoz.

A sütivásár helyszíne a csörögi falunap volt, amely ideális alkalmat teremtett arra, hogy szélesebb közönséget érjenek el. Az eseményen több mint száz helyi és környékbeli látogató fordult meg, a projekt pedig nemcsak adományokat gyűjtött, hanem láthatóvá is vált: megjelent a közösségi médiában, valamint a helyi önkormányzat YouTube-csatornáján is. A fiatalok megtapasztalták, milyen egy akciót végigvinni a tervezéstől a megvalósításig, hogyan kell megszólítani az embereket, elmesélni egy ügyet, és felelősséget vállalni a közös célért.

A második akció egy kulturális és közösségi esemény volt a Gólya Presszóban, ahol a Gipsy Kings csapat énekléssel, játékkal és közös élményekkel gyűjtött további adományokat. A fellépést hosszú felkészülési időszak előzte meg: a fiatalok dalokat és koreográfiát tanultak, memóriajátékot készítettek, és tudatosan építették fel az est programját. Az eseményen a vendégek nemcsak nézők voltak, hanem aktív résztvevők: megismerkedhettek a tanodával, a projekttel, a csapat tagjaival, sőt a lányok cigánytáncot is tanítottak. Egy tanodás anyuka által készített cigánypörkölt szintén az adománygyűjtést szolgálta.

A Gólya-rendezvény kisebb létszámú volt, mint a falunap, de sokkal intenzívebb kapcsolódásokat hozott létre. A résztvevők aktívan érdeklődtek a projekt iránt, kérdeztek, beszélgettek, és jelentős összeggel támogatták az ügyet. A fiatalok itt különösen sokat fejlődtek kommunikációs és prezentációs készségeikben, megtapasztalták a tanítás élményét, valamint azt, milyen ereje van a közös éneklésnek és a kitartó felkészülésnek.

A két akció együtt körülbelül 120 000 forint adományt eredményezett. A támogatás felhasználása tudatosan, a család valós szükségleteihez igazodva történik. Bár a projekt konkrét célja ezzel lezárul, a megszerzett tudás és tapasztalat megmarad: a fiatalok megtanulták, hogyan lehet helyi problémára helyi választ adni, hogyan lehet közösséget mozgósítani, és hogyan válhatnak ők maguk is aktív, felelős szereplőivé a saját környezetüknek.

A Gipsy Kings projektje nem nagyívű, elvont program, hanem egy pontos, emberi válasz egy valós helyzetre. Ereje abban rejlik, hogy ott segített, ahol szükség volt rá – és megmutatta, hogy egy fiatalokból álló közösség képes valódi változást elindítani a saját településén.

Az III. helyezett pályázat: #HASStag – amikor a diákok közösséget építenek

A #HASStag csapat egy kifejezetten erre a projektre szerveződött diákcsoport volt, amely a Kincskereső Iskola felsős tanulóiból állt össze. Már az első találkozásoknál világossá vált, hogy nem pusztán egy kötelező feladatot szeretnének „letudni”, hanem valódi közösségi élményt akarnak létrehozni – olyat, amelynek ők maguk az aktív alakítói. A közös munka tudatos csapatépítéssel indult: a fiatalok időt szántak arra, hogy megismerjék egymást, megtalálják a saját szerepeiket, és kialakítsák az együttműködésük alapjait. Egy nyári kapolcsi program különösen meghatározó élmény

lett számukra: itt tapasztalták meg először igazán, milyen ereje van az együtt gondolkodásnak, az egymásra figyelésnek és a közös alkotásnak.

Ez az élmény adta meg azt az önbizalmat, amellyel belevágtak egy nyilvános, nagyobb volumenű közösségi esemény megszervezésébe. Az őszi közösségi kertmozi ötlete egy valós, több oldalról is érzékelt szükségletre reagált. A felsős diákok részéről erős igény jelent meg olyan programokra, amelyek nem gyerekesek, mégis könnyedek, és ahol nemcsak résztvevők, hanem szervezők is lehetnek. Korábban már volt egy kisebb, sikeres diákkezdemenyyezés, ugyanakkor az iskola életében nem volt hagyománya az ilyen típusú eseményeknek. A diákok ezt hiányként fogalmazták meg, és tudatosan keresték a módját annak, hogyan tudnák ezt betölteni.

A kertmozi ötletét az is megerősítette, hogy a kerületi közösségi költségvetésben szintén egy hasonló kezdeményezés nyert. Ez visszaigazolást adott a csapatnak: nemcsak nekik fontos ez a forma, hanem szélesebb közösségi igény is van rá. Így született meg egy olyan projekt terve, amely egyszerre volt diákok által kezdeményezett, mégis sokak számára nyitott.

A megvalósítás során a fiatalok valódi felelősséget vállaltak. Ők döntöttek a programról, a filmről, a feladatok kiosztásáról, és ők szervezték meg a teljes lebonyolítást a helyszíntől a technikán át a kommunikációig. A kertmozi nemcsak az iskolát szólította meg: érkeztek felsősök, alsós testvérek, szülők és környékbeli gyerekek is. Végül körülbelül hetvenen vettek részt az eseményen, amely így valódi, sokszereplős közösségi alkalommá vált. A Coco című film kiválasztása tudatos döntés volt: olyan történetet kerestek, amely a kisebbek és a nagyobbak számára is élvezhető, és akár családokat is bevon.

A szervezésbe a hetedik évfolyamosokat is bevonták, akik segítettek az előkészítésben és a lebonyolításban. A plakátokon süti felajánlásra is buzdítottak, így a vetítéshez büfé is kapcsolódott. A kommunikáció sokcsatornás volt: nyomtatott plakátok, személyes meghívások az osztályokban, online felületek és szójhagyomány útján terjedt a hír. Különösen erős élmény volt, hogy a diákok nemcsak „kihirdették” az eseményt, hanem személyesen szólították meg az érdeklődőket – ettől az egész folyamat élővé és hitelessé vált.

Az este hangulata különlegesre sikerült: takarók, meleg italok, közös filmnézés és beszélgetések töltötték meg az iskola kertjét. A visszajelzések egyértelműen pozitívak voltak: a szülők értékelték a diákok önállóságát, a pedagógusok jelezték, hogy nagy szükség van az ilyen típusú, felsősöket megszólító programokra, a gyerekek pedig egyszerűen jól érezték magukat. Az esemény több osztályt kapcsolt össze, és erősítette az iskola közösségi életét.

A projekt legnagyobb hozadéka azonban nem maga a kertmozi volt, hanem az a tapasztalat, amelyet a fiatalok szereztek. Megélték, hogy képesek ötletből megvalósítást létrehozni, együttműködni, felelősséget vállalni, és valódi hatással lenni a

környezetükre. A kertmozi így nem egyszeri eseményként, hanem egy folyamat részeként értelmezhető: olyan élményként, amely megerősítette a diákokat abban, hogy a jövőben is merjenek kezdeményezni, szervezni és aktívan alakítani a közösségüket.

További pályázatok: Három közösségi történet

Vannak közösségi projektek, amelyek nem a látványos eredményeiről, hanem a finom, emberi elmozdulásairól szólnak. Azokról a pillanatokról, amikor emberek – fiatalok, diákok, alkotók – egyszer csak észreveszik: lehet másképp kapcsolódni egymáshoz, a környezetünkhöz, a múltunkhoz és önmagunkhoz. Az alábbi három projekt különböző tereken és eszközökkel dolgozott, mégis közös bennük, hogy mindegyik valódi szükségletre reagált, és valódi közösségi tanulást indított el.

Az ...AND TODAY csapat improvizációs táncprojektje a testhez és az érzékeléshez való visszatalálásból indult ki. A Dózsa György Táncművészeti Szakgimnázium diákjaival létrejött közösség nem egyszerűen egy előadást akart létrehozni, hanem egy olyan folyamatot megmutatni, amelyet saját maguk is végigjártak: hogyan lehet mozdulaton, érintésen, figyelmen keresztül kapcsolódni egymáshoz. A Margitszigeten és később Kapolcson megvalósuló térspecifikus improvizációk során a tánc kilépett a színpadról, és civil jelenlétté vált. A járókelők nem nézők voltak, hanem megszólított emberek, akik közül sokan mozdulattal, belépéssel, kérdéssel reagáltak. A projekt rávilágított arra, mennyire eltávolodtunk a testi érzeteinktől és a nonverbális kommunikációtól, és hogy milyen ereje van annak, ha ezekhez újra hozzáférünk. A visszajelzések – nyugalomról, felszabadultságról, önelengedésről – azt mutatták, hogy ez a fajta kapcsolódás nemcsak művészeti élmény, hanem mélyen emberi tapasztalat.

Az Ifjoncok csapatának projektje egészen más irányból közelített: a természethez, a környezethez és a helyi felelősségvállaláshoz. A fiatalok Edelény bel- és külterületein, valamint vízparti helyszíneken dolgoztak azon, hogy kézzelfogható módon tegyenek a környezetükért. A szemétszedések, természetjárások és szemléletformáló akciók nemcsak környezetvédelmi tevékenységek voltak, hanem közösségi tanulási alkalmak is. A résztvevők maguk jelölték ki a problémás területeket, csapatban dolgoztak, dokumentálták a tapasztalataikat, és megtapasztalták, hogy a környezetvédelem nem elvont fogalom, hanem mindennapi cselekvések sora. A projekt egyszerre hatott a fiatalok felelősségtudatára, mentális jóllétére és a település közösségi életére, és hosszú távon is beépült az iskola működésébe.

A Palánta30–NextGen „Gyökerek és szárnyak” projektje időben előre tekint, miközben mélyen a múltba nyúl. A Palánta Általános Iskola 30. évfordulójára készülve a diákok nem kész programot akartak „lebonyolítani”, hanem egy többéves közösségi folyamatot indítottak el. A projekt lényege az volt, hogy a jubileum ne csak egy ünnepség legyen, hanem valódi találkozási pont a jelenlegi diákok, az öregdiákok és a szülők között. Az első lépések – öregdiákok megszólítása, személyes beszélgetések, közös gondolkodás – már most erősítették az iskolai identitást és a generációk közötti kapcsolatokat. Bár a projekt eredményei igazán majd 2027-ben lesznek láthatók, a közösségi tanulás már

most elindult: a diákok megtapasztalják, mit jelent felelősséget vállalni egy közösség múltjáért és jövőjéért.

Ez a három projekt különböző kérdésekre adott választ: hogyan kapcsolódunk egymáshoz testben és figyelemben, hogyan viszonyulunk a környezetünkhöz, és hogyan őrizzük meg egy közösség történetét úgy, hogy közben teret adunk az új generációknak. Közös bennük, hogy nem kívülről hozott megoldásokat alkalmaztak, hanem belülről induló kezdeményezések voltak, ahol a résztvevők valódi szerepet, felelősséget és hangot kaptak. Ezek a projektek nem helyezésekben mérhetők, hanem abban, hogy képesek voltak mozgásba hozni embereket – és ez talán a legfontosabb közösségi eredmény.

Záró gondolatok – Közösségek, amelyek mozgásba jöttek

A HASS – Helyi Aktivista „Suhancok” Sikerei projekt lezárásakor egyértelművé vált számunkra, hogy a program jóval többet jelentett egymásra épülő események és akciók sorozatánál. A folyamat során fiatalok, pedagógusok és helyi közösségek közösen tapasztalták meg, mit jelent aktív részeseivé válni egy demokratikusan működő, felelősséget vállaló közösségnek. A projekt valós élményeken keresztül tette kézzelfoghatóvá azokat az értékeket, amelyek sokszor csupán elméleti szinten jelennek meg a nevelésben és a közbeszédben.

A fiatalok szerepének megerősödése

A projekt egyik legfontosabb eredménye, hogy a résztvevő fiatalok saját élményükön keresztül tapasztalták meg: képesek hatással lenni a környezetükre. A közös tervezés, a döntéshozatal és a megvalósítás során megtanulták, hogy a véleményük számít, a felelősségvállalás nem teher, hanem lehetőség, és a közösségi cselekvés valódi változást hozhat.

A csapatok működése során fejlődött a fiatalok együttműködési készsége, konfliktuskezelési gyakorlata és önreflexiója. Sok esetben először élhették át, hogy egy ötletük megvalósul, egy akciójuk nyomot hagy a közösségben, vagy hogy közösen képviselnek egy ügyet a nyilvánosság előtt. Ezek a tapasztalatok hosszú távon is meghatározóak lehetnek állampolgári attitűdjük és közösségi szerepvállalásuk alakulásában.

A facilitátori szerep új értelmezése

A projekt tapasztalatai megerősítették, hogy a pedagógusok és felnőtt segítők facilitátori szerepe kulcsfontosságú a fiatalok aktivizálásában. A HASS-projektben a felnőttek nem

irányítóként, hanem kísérőként, támogatóként és kerettartóként voltak jelen. Ez a szerepváltás nemcsak a fiatalok önállóságát erősítette, hanem a pedagógusok szakmai önreflexióját és eszköztárát is gazdagította.

A mentorálással támogatott facilitátori munka lehetővé tette, hogy a helyi sajátosságokra érzékenyen, rugalmasan alakuljanak a programok, miközben a közös értékrend és módszertani alap végig jelen maradt. A projekt bebizonyította, hogy a bizalomra épülő, kérdésalapú támogatás hosszú távon fenntarthatóbb és hatékonyabb, mint a kész megoldások átadása.

A projekt hatásai

A projekt megvalósítása során nemcsak a kitűzött célok teljesültek, hanem több szinten is érzékelhető hatások jelentkeztek, amelyek túlmutatnak az egyes programelemeken. Ezek a hatások egyaránt megfigyelhetők a résztvevők, a szakmai közreműködők, valamint a tágabb közösségi környezet szintjén.

Hatások a közvetlen résztvevőkre

A programban részt vevők számára a projekt biztonságos, támogató keretet teremtett az aktív részvételre, a gondolkodásra és a tapasztalatok megosztására. Ennek eredményeként:

- erősödött az önreflexió és a saját helyzetre való rálátás,
- nőtt az együttműködési készség és a közösségi felelősségvállalás,
- bővültek a résztvevők ismeretei és eszköztárai az adott tématerületeken,
- megjelent az igény a további közösségi és tanulási folyamatokban való részvételre.

Hatások a szakmai közreműködőkre és partnerekre

A projekt szakmai megvalósítói és partnerei számára a közös munka lehetőséget adott a tapasztalatcserére és a szakmai megújulásra. A projekt hozzájárult:

- új módszertani elemek kipróbálásához és fejlesztéséhez,
- a különböző szakterületek közötti együttműködés erősödéséhez,
- a reflexív, tanuló szemlélet elmélyüléséhez,
- a hosszabb távú szakmai kapcsolatok megalapozásához.

Közösségi és társadalmi hatások

A projekt a közvetlen résztvevőkön túl a tágabb közösségi környezetre is hatást gyakorolt. Ennek részeként:

- erősödött a közösségi párbeszéd és az egymásra figyelés kultúrája,
- láthatóbbá váltak olyan témák és szempontok, amelyek korábban kevésbé kaptak figyelmet,

- növekedett a közösségi kezdeményezések iránti nyitottság,
- a projekt hozzájárult egy befogadóbb, együttműködőbb szemlélet erősödéséhez.

Közösségi hatás és helyi beágyazottság

A közel negyven megvalósult akció – legyenek azok zártkörű csapatépítő alkalmak vagy nyilvános, a tágabb közösséget megszólító események – mind hozzájárultak ahhoz, hogy a HASS-projekt láthatóvá váljon a résztvevő intézményekben és településeken. A nyilvános akciók során a fiatalok nem csupán szereplői, hanem szervezői és alakítói voltak a közösségi eseményeknek, ami jelentősen növelte önbizalmukat és felelősségtudatukat.

A helyi közösségek visszajelzései alapján a program erősítette az együttműködési hajlandóságot, új kapcsolódásokat indított el, és több esetben hosszabb távú kezdeményezések alapjait teremtette meg. A fiatalok aktivitása inspiráló hatással volt a környezetükre, és megmutatta, hogy az ifjúsági részvétel nem kivétel, hanem tudatosan kialakított keretek között reális és működő gyakorlat.

Fenntartható és hosszabb távon érzékelhető hatások

A projekt egyik fontos eredménye, hogy olyan folyamatokat indított el, amelyek hatása a program lezárása után is érzékelhető maradhat. Ide tartozik:

- a megszerzett tapasztalatok és gyakorlatok beépülése a résztvevők mindennapi működésébe,
- a kialakult kapcsolati hálók további aktivizálása,
- a program során kidolgozott módszerek továbbélése és adaptációja más kontextusokban,
- a közösségi részvétel és az aktív szerepvállalás iránti tartós motiváció.

Tanulságok és jó gyakorlatok

A projekt tapasztalatai alapján több olyan tanulság fogalmazható meg, amelyek más közösségi és ifjúsági programok számára is hasznosak lehetnek:

- a fiatalok bevonása akkor eredményes, ha valódi döntési helyzeteket kapnak;
- a facilitátori szerep tudatos gyakorlása nélkülözhetetlen a fenntartható közösségépítéshez;
- a rendszeres reflexió és visszajelzés segíti a tanulás elmélyülését;
- a kis léptékű, helyi kezdeményezések is képesek jelentős közösségi hatást elérni;
- a biztonságos, elfogadó közeg megteremtése alapfeltétele az aktív részvételnek.

Fenntarthatóság és továbblépési lehetőségek

A HASS-projekt lezárása nem egy folyamat végét, hanem egy új szakasz kezdetét jelenti. Több csapat jelezte szándékát arra, hogy a közösségi működést a projekt után is

folytatja, új akciókat indít, vagy a megszerzett tapasztalatokat más kezdeményezésekben hasznosítja. A facilitátorok szakmai fejlődése és a kialakult hálózat lehetőséget ad arra, hogy a módszertan más intézményekben és programokban is megjelenjen.

A projekt során létrejött tudásanyag, módszertani elemek és közösségi tapasztalatok hozzájárulnak ahhoz, hogy a fiatalok társadalmi részvétele ne alkalmi esemény, hanem hosszú távon is működő gyakorlat legyen.

Jövőbeni folytatások és továbbfejlesztési irányok

A megvalósult projekt nem lezárt egységként, hanem egy hosszabb távú szakmai folyamat fontos állomásaként értelmezhető. A tapasztalatok, visszajelzések és az elért eredmények alapján több olyan irány is kirajzolódott, amelyek a későbbiekben a program folytatását, bővítését vagy elmélyítését tehetik lehetővé.

A program tartalmi továbbfejlesztése

A résztvevők és szakmai közreműködők visszajelzései alapján igény mutatkozik a témák elmélyítésére, valamint új, a célcsoport aktuális kihívásaira reflektáló tartalmi elemek beemelésére. A jövőben lehetőség nyílhat:

- további tematikus modulok kidolgozására,
- haladó vagy specializált alkalmak szervezésére,
- hosszabb időtartamú, egymásra épülő programelemek kialakítására.

A célcsoport bővítése és diverzifikálása

A projekt során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a módszertan és a megközelítés más, rokon célcsoportok számára is releváns lehet. A jövőbeni folytatások során reális lehetőség:

- új korosztályok bevonására,
- különböző háttérű vagy eltérő szükségletekkel rendelkező csoportok megszólítására,
- szakmai közvetítők (pl. pedagógusok, segítő szakemberek) célzott bevonására.

Intézményesülés és hosszú távú fenntarthatóság

A projekt tapasztalatai megalapozhatják egy rendszeres, intézményesült program kialakítását. Ennek része lehet:

- a módszertani elemek dokumentálása és továbbadása,
- partnerségek megerősítése vagy új együttműködések kialakítása,
- a program beépítése meglévő intézményi vagy közösségi struktúrákba.

Területi kiterjesztés és adaptáció

A megvalósítás során alkalmazott modell más településeken vagy közösségekben is adaptálható. A jövőben lehetőség nyílhat:

- a program más földrajzi helyszíneken történő megvalósítására,
- helyi sajátosságokhoz igazított változatok kidolgozására,
- tudásmegosztó alkalmak, szakmai műhelyek szervezésére.

Új pályázati és finanszírozási lehetőségek

A projekt eredményei és dokumentált tapasztalatai jó alapot teremtenek újabb pályázatok benyújtásához. A jövőbeni folytatásokhoz kapcsolódóan reális:

- a program bővítésére vagy skálázására irányuló pályázatok tervezése,
- hosszabb távú finanszírozási modellek kialakítása,
- több lábon álló működés megalapozása.

Zárszó

A HASS – Helyi Aktivista „Suhancok” Sikerei projekt megmutatta, hogy a közös értékek akkor válnak élővé, ha lehetőséget teremtünk azok megélésére. A fiatalok, pedagógusok és közösségek együttműködése olyan folyamatokat indított el, amelyek túlmutatnak a projekt időkeretein. Ez a kiadvány nemcsak egy lezárt program dokumentuma, hanem bizonyíték arra, hogy a demokratikus részvétel, az együttműködés és a felelősségvállalás tanulható, gyakorolható és továbbadható.

Melléklet - A négy-kérdés technika

A négy-kérdés technika mint értékelő eszköz végigkísérte a teljes projektet. Ez egy egyszerű, de rendkívül hatékony módszer az önreflexió, a tanultak tudatosítása és a kompetenciafejlesztés támogatására. Alkalmazható felnőttek, gyerekek és bármely közösség tagjai esetében, akik szeretnék áttekinteni saját tapasztalataikat és megfogalmazni, hogyan tudják a tanultakat a gyakorlatban hasznosítani.

A módszer lényege, hogy a résztvevők minden tréning vagy közösségi tevékenység után négy egyszerű kérdés mentén értékelik élményeiket és tanulási folyamataikat. A kérdések a következők:

1. Mennyire álltak közel hozzám a feladatok?

Itt a résztvevők azt vizsgálják, hogy mennyire volt számukra releváns vagy érdekes az adott tevékenység, milyen fontos információkat, készségeket vagy gondolatokat tudtak belőle leszűrni.

2. Tanultam-e olyan módszereket vagy technikákat, amelyek korábban ismeretlenek voltak?

Ez a kérdés segít tudatosítani az újonnan megszerzett módszertani ismereteket, eszközöket és készségeket, amelyek a jövőben a saját munkában, projektben vagy közösségi tevékenységben alkalmazhatók.

3. Mely kompetenciáim változtak a feladatok teljesítése során? Mit tudok jobban?

Itt a résztvevők az önfejlesztésre fókuszálnak: mely képességeik, készségeik fejlődtek, milyen új képességeket sajátítottak el, és hogyan tudják ezeket a készségeket a gyakorlatban hasznosítani.

4. Hogyan tudom a jövőben hasznosítani az eredményeket?

A negyedik kérdés a reflektált alkalmazást célozza: a résztvevők megfogalmazzák, miként tudják a tanultakat a helyi közösségükben, az iskolai vagy civil projekteken, illetve a saját munkájuk során kamatoztatni.

A módszer alkalmazása során a résztvevők először egyéni írásban dolgozzák fel a kérdéseket, majd páros vagy kiscsoportos megosztásra kerül sor. Ez lehetőséget ad a tapasztalatok közös feldolgozására, a különböző nézőpontok megismerésére, valamint a konstruktív visszajelzésekre. A tréner moderálja a folyamatot, segít a kérdések értelmezésében, és összegzi a tanulságokat.

A négy-kérdés technika előnye, hogy:

- **Önreflexiót biztosít:** a résztvevők tudatosan végiggondolják saját tanulási folyamataikat.
- **Kompetenciafejlesztést támogat:** a tanultak felismerésével és értékelésével fejlődik a problémamegoldás, a döntéshozatal és az önértékelés képessége.
- **Támogatja a facilitálást:** a pedagógusok és facilitátorok megtanulják, hogyan ösztönözhetik a fiatalokat az önálló gondolkodásra és a tanultak gyakorlati alkalmazására.
- **Alkalmazható folyamatosan:** a technika használható egy-egy tréning, workshop, projekt vagy hosszabb közösségi program során, akár többször is, így a fejlődés mérhető és nyomon követhető.

A módszer integrálható a tréningekbe és a közösségi projektekbe is, így biztosítva, hogy a résztvevők ne csupán passzív megfigyelők legyenek, hanem aktív szereplői saját tanulási és közösségfejlesztési folyamatuknak.

A négy kérdés átfogalmazott változata gyerekek számára

1. **Mit tanultam ma, ami nekem fontos?**–Milyen új dolgot tudtam meg, ami nekem hasznos lehet vagy érdekes volt?
2. **Milyen új módszereket próbáltam ki?**– Olyan dolgokat is tanultam, amit korábban nem ismertem, és most kipróbálhattam?
3. **Miben lettem jobb a mai feladatok miatt?**– Milyen képességeim, készségeim fejlődtek, miben tudok jobban teljesíteni?
4. **Hogyan tudom ezt a jövőben használni?**– Mit fogok csinálni azzal, amit ma tanultam, hogy hasznos legyen nekem vagy a közösségemnek?